

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Samuelis De Cocceji, Henr. Fil. Sacræ Regiæ Majestatis
Borussicæ Magni Cancellarii, A Consiliis Sanctioribus
Status Et Rei Bellicæ, Ordinis Nigræ Aquilæ Equitis Etc.
Jus Civile Controversum Ubi ...**

Opus Ad Illustrationem Compendii Lauterbachiani ...

Cocceji, Samuel von

Lipsiæ, 1766

LIB. XIV. TIT. VI. De Senatusconsulto Macedoniano.

urn:nbn:de:gbv:45:1-9044

SENATUSCONSULTO
MACEDONIANO.

Qv. I. *An contra foeminam & civitatem creditrices SCTum Macedonianum locum habeat?*

AFFIRM. Nam utrobique eadem ratio. *l. 15. h.*

OBJ. Quod & foemina & civitas sint æque privilegiatæ; at privilegiatus contra æque privilegiatum non utitur privilegio. *Laut. pag. 248 verb.*

RESP. Imo non sunt æque privilegiatæ, nam foemina in intercessionibus, & civitates in restitutionum materia quidem sunt privilegiatæ, non vero in mutua pecunia: Neque in odiosis & lege prohibitis privilegia sunt extendenda. *cujuscunque sexus aut conditionis &c.*

Qv. II. *Si duo credunt filiosfamilias, an ad hoc, ut SCTum locum habeat, sufficit unius scientia?*

NEGATUR: si duo communiter credunt; tunc enim unusquisque pro parte tantum repetit, & sic unius scientia alteri nocere non debet. Secus ergo si correi sunt, nam hoc casu unusquisque in solidum repetit, indeque unius scientia alteri nocet, de quo est *l. 7. §. 7.* *Laut. pag. 248. verb. Si duo crederent.*

Qv. III. *An filius a patria potestate per dignitatem liberatus possit uti hoc SCTo?*

NEGATUR: Nam emancipatus, qualis quoque est, qui per dignitatem a patria potestate liberatur, sibi acquirit, & libere disponere potest, indeque tota ratio SCTi hic cessat, *arg. l. 1. h.* ubi dignitas per se non cessare facit SCTum, nisi sui juris quoque fiat: *arg. l. 3. §. f. ibi: dignitatem &c. h. t. arg. l. 1. pr. ibi: cujus in potestate fuisset &c.* Atque ita praxi obtinere testatur *Lauterb. p. 249. in pr. ibique Carpz. Sand. Busf. & Christ. Struv. h. §. 57. n. 1. Bach. ad Wesf. h. t. n. 7. & ad Treutl. Disp. 20. th. 7. lit. c. Vol. 1. Brunn. ad l. 1. h.*

OBJ. *Nov. 81.* Ubi dignitates liberant a patria potestate tantum quoad onera, non vero quoad commoda.

Cocc. J. C. P. I.

Bbb bb

RESP.

RESP. (1) Imo ratio Jcti non in patria potestate consistit, sed in metu insidiarum; quæ ratio hic plane cessat, quia sibi jam acquirit, & de suo solvere potest. (2) Omnino onus filii est, quia nemo cum tali contracturus esset, id quod onerosum foret in dignitate constitutis.

Qv. IV. *An principum filii quoque utantur beneficio Scti Macedoniani?*

Laut. pag. 249. verb. in Principum filiis &c.

AFFIRM. Nam etiam hi sunt filii familias, neque circa hos in legibus distinguitur.

OBJ. Quod hæc dispositio sit juris positivi, cui Principes non obligantur.

RESP. (1) Imo Principum filii sunt subditi, uti reliqui: Sed & (2) Principes quoque uti possunt privilegiis jure civili introductis, ne deterioris sint conditionis, quam ipsi subditi.

DISSENT. *Conan. L. 7. C. 2. Barbof. L. 2. n. C. h. t.*

Qv. V. *An filii consensu patris negotiationem exercentes moribus nostris quoad illam negotiationem habeantur pro emancipatis?*

Laut. ibid. verb. & in filiis consensu patris &c.

NEGATUR: Nisi separatam quoque habeant familiam. Conf. *supra lib. 14. tit. 5. q. 2.* De peculio profectio id indubium est, quia illud pleno jure ad patrem pertinet. *Laut. pag. 260.* de adventitio ordinario itidem dubitari nequit, quippe quod accedente consensu patris incipit esse irregulare. Pater enim, qui consentit negotiationi, consentit etiam, ut filius sit plene dominus, & ut alienare bona etiam in præjudicium usufructus possit, eoque usufructui suo renunciat: In peculio autem irregulari filius nullibi habetur pro patrefamilias, nedum pro emancipato, nemo enim in jure pro tali habetur ratione bonorum privatorum, quæ patri non acquiruntur. Unde nec testari filius de hujusmodi bonis potest. Vid. *quaest. ad Laut. p. 484: in fin.*

Qv. VI. *An peculium adventitium irregulare faciat cessare hoc Sctum?*

AFFIRM.

AFFIRM. Quia jam solvere de suo potest, quem casum Doctores *Dissent.*
 communiter excipiunt: Neque in mutuo requiritur, ut contra *Laut. pag.*
 hens habeat qualitatem patrisfamilias, neque propter eam prospectum *250. verb.*
 est securitati patris ipsius, sed propterea, quod filius non habeat bona, *Licet sit*
 unde solvere possit, & quod ideo insidiæ quasi necessario fieri debeant *adventi-*
 bonis paternis; Quæ ratio prohibitionis cessat, si filius peculium ad- *tium irre-*
 ventitium irregulare possidet, quia jam habet, unde solvat. *gulare.*

Qv. VII. *An per hoc Sctum tota obligatio tollatur?*

NEGATUR: Sed tantum actio in pœnam fœneratoris; Idque ap- *Laut. pag.*
 paret (1) ex *L. i. pr. h. & Suet. in Vesp. c. ii.* Ubi tantum cau- *250. verb.*
 tum, ne actio petitioque daretur (quia ex ea tantum erat periculum) *Hoc*
 vel ut Suetonius *d. l.* ait, *ne exigendi crediti jus esset:* Atque hinc (2) *Sctum*
 nec solutum a filio repeti potest, quod falsum esset, si tota obligatio *non impe-*
 sublata esset. Conf. *supra Cond. ind. q. 6. in fin.* Indeque recte in *dit &c.*
L. 10. h. naturalis obligatio manere dicitur, idque (3) ita in terminis
 traditur in *l. 9. §. p. h.* ubi & ratio additur.

OBJ. *l. 18. h.* Ubi naturale debitum cessare dicitur.

RESP. Agit de casu filii mortui, qui tum hæredem non habebat,
 sed pater bona ejus occupabat jure patriæ potestatis: Ergo nullus effe-
 ctus debiti superesse poterat nisi ratione peculii: Hodie autem hoc
 cessare ait *Goth. ad d. l. 18.* quia filius habet hæredem.

OBJ. *alleg. l. i. pr. ibi: petitio non daretur h.*

RESP. Verum est, actionem non dari, at reliqui effectus debiti
 manent.

Quid vero interest?

RESP. Quia sola actio tollitur, non condici potest solutum,
 omnesque effectus debiti manent. Vid. *sup. tit. de pact. q. 39.*

Qv. VIII. *An privilegium hoc sit personale?*

NEGATUR: Vide *supra tit. de Constit. Princ. q. 3.*

Qv. IX. *An filiisfamilias detur exceptio Scti Macedoniani, si pecuniam adhuc habent salvam?*

Dissent.
Laut. pag.
250. verb.
Quamvis
ipsum
Sctum
Ne- &c.

Bbb bb 2

Ne-

Dissent. Laut. pag. 250. verb. Etiam si pecuniam habeant &c. **N**EGATUR: Et iniquum esset filium locupletari cum alterius damno; neque enim jam erit periculum patris, utpote cum filius habeat unde solvere possit: Accedit, quod creditor tanquam dominus vindicare hanc pecuniam possit, vel eam condicere.

OBJ. *L. 9. §. 2. h. ibi: si affirmetur ornamenta ex ea pecunia comparasse, & mox, nec interest, an consumti sint nummi, an exsint in peculio.*

RESP. Loquitur de casu, quo pecunia filio mutuo data consumpta est; Licet enim forte locupletior inde factus sit, aut ornamentum inde comparaverit, tamen, si actio daretur ad pecuniam exigendam, quæ jam non ipsa amplius exstat apud filium, idem maneret periculum patris.

Qv. X. *An patribus detur hoc SCtum?*

Laut. ibid. verb. Patribus &c. **A**FFIRM. Unice enim in favorem parentum hoc SCtum est introductum.

OBJ. *L. 1. C. ne fil. pro patre.* Ubi dicitur, patrem non amplius teneri, quam est in peculio, *si patris injussu vel contra SCtum Maced. est contractum.* Ergo pater utroque casu intra peculium teneri videtur.

RESP. Argumentum a contrario non valet, inprimis in hac lege, ubi duo sunt casus: (1) Quando sine jussu patris, (2) quando contra SCtum Maced. est contractum; & queritur, an his duobus casibus pater teneatur? Imperator ait neutro casu teneri ultra peculium: At alia quæstio est, an ergo utroque casu intra peculium teneatur? quod non deciditur, sed juri communi relinquitur, quod disponit, priori casu intra peculium patrem teneri, *tot. tit. ff. de pecul. posteriori vero non. tot. tit. ff. SC. Maced.*

Qv. XI. *An exceptio SCti Maced. post sententiam opposita impediat ejus executionem?*

Laut. pag. 251. verb. Et post sententiam de- mum &c. **A**FFIRM. *L. 11. SCto Maced.* Nam omnes exceptiones, quæ ipsa lege insunt, possunt opponi in ipsa executione. *B. Par. Hyp. Inst. tit. Except. §. f.*

OBJ. *L. 2. C. sent. rescind. non &c.* Ubi exceptiones peremptoriae ante sententiam opponi debent.

RESP. Exceptio est in iis, quæ lege vel SCto insunt: *d. Hyp. ut & in iis, quæ judicium infringunt. Brun. proc. c. 16. n. 4.*

Ne-

Neque hic hodie aliquid mutatum esse apparet, etsi id putet
Grenw. ad d. l. 11.

Qv. XII. *Si a patria potestate liberatus partem solvit, an cesset
SCtum etiam ratione reliquæ partis?*

AFFIRM. (1) per textum generalem in *l. 7. §. f. h.* (2) ex ratione *Laut. ibid.*
generali juris, quod qui partem debiti solvit, totum probet. *l. 39.* verb. *to-*
§. 1. Op. Lib. L. 4. C. Non num. pec. Atque hinc (3) in *d. l. 7. §. p.* *partis so-*
Et ult. duo traduntur, scilicet solutum non repeti & SCtum cessare, *lutions.*
quæ clausula ad partem non solutam videtur referenda. Idque (4)
apparet ex oppositione *l. 7. §. f. & l. 9. pr. h. t.* (quæ utraque est ex
Ulpiani Libro 29. ad edictum) in *priori* enim dicitur, quod parte so-
luta cesset SCtum, in *posteriori* vero dicitur, *sed si paterfamilias pignus*
dederit, dicendum erit SCti exceptionem ei denegandam usque ad pignoris
quantitatem. Adeoque hoc casu agnoscit debitum ad pignoris quanti-
tatem, illo vero, ex natura oppositionis, totum debitum. Atque hæc
(5) communis Dd. est sententia, *Goth. ad l. 7. §. p. h. Laut. pag. 251.*
ibique Dd. Gloss. ad d. §. p. Treutl. d. 20. th. 8. lit. a. V. 1. Peretz. C.
h. n. 13. Conf. Dd. apud Müller. ad Struv. h. §. 57. lit. k. Eamque sen-
tentiam in praxi obtinere apparet ex præjudiciis apud *Christ. Vol. 3.*
dec. 35. n. 11. Nattam Conf. 573. n. 58.

DISSENT. *Bachov. ad Treutl. d. l. Struv. h. §. 57. Conman. Com-*
ment. Jur. L. 7. c. 2. n. 2.

OBJ. *L. 9. pr. h.* Ubi pignore dato non totum debitum appro-
batur, nec ratione totius debiti exceptio SCti Maced. cessat, sed usque
ad pignoris quantitatem.

RESP. Aliud est in partis solutione, aliud in pignoris datione:
Laut. d. l. Tr. d. l. Müller. d. l. nam debitum sua natura est indivi-
ditum, adeoque per solutionem pro parte probari, pro parte impro-
bari nequit. *d. l. 39.* At in pignore alia est obligatio principalis, alia
pignoris; & sic distincta debita sunt, nec accessio ultra confirmat prin-
cipale, quam pro ea quantitate, in qua accedit, *d. l. 9.*

Qv. XIII. *Si filius, contra SCtum Macedonianum mutuum accipiens, delictum ex peculio, cujus alienandi potestatem non habet, solvit, quomodo patri succurratur?*

Lant. ibid. verb. cessat haec contributio &c.

RESP. Pater nummos exstantes vindicat, consumptos condicit: Equidem contraria sibi invicem videntur *L. 14. de Reb. cred. & L. 9. §. 1. h.* in quarum priori conditionem non dari, in posteriori vero dari, asseritur: Tota difficultas tollitur, si dicamus agi in *d. l. 14.* de conditione certi ex mutuo, in *d. l. 9.* autem de conditione sine causa; ita ut sensus sit, patrem consumptos nummos posse condicere sine causa, *d. l. 9.* non vero conditione certi ex mutuo. *d. l. 14.* quia filius noluit mutuum contrahere, sed solvere: Atque haec explicatio, nimirum *d. l. 14.* agere de conditione certi ex mutuo, confirmatur (1) ex eo, quod lex illa sub rubrica tituli *de Rebus creditis, si certum petatur, & de conditione,* contineatur. (2) Ex connexionione Legum ipsaque Marcelli ratione, nam postquam varios casus, in *L. 13.* recensuit compiler digefforum, quibus conditio certi ex consumptione oritur, tandem in *L. 14.* etiam quaerit, an tunc, cum filius pecuniam peculiarem creditori contra SCt. Macedonianum solvit, pater habeat conditionem certi? & hoc negatur, ex ratione ante allegata: Idque est, quod Marcellus innuit, dum ait, *quoniam toties conditio datur, quoties ex ea causa numerati sunt, ex qua actio esse potuisset, si dominium ad accipientem transisset: in proposito autem non esset:* argumentum tale est:

Toties conditio (scil. certi) ex consumptione datur, quoties ex causa numerationis daretur actio, si dominium transisset in accipientem: Nam si quis mutuo dat pecuniam alienam, tunc ex ea causa dominium non transit; indeque nec actio quod certum petatur locum habet; at daretur actio, si pecunia propria fuisset: Indeque si consumpta sit pecunia aliena, datur conditio certi: Est ergo conditio haec ex consumptione actio fictitia, quia fingit dominium transisse; Ex iis igitur causis danda est, ex quibus datur vera: *Cuj. L. 14. Obs. 3. 5.*

Atqui in proposito casu actio ex numeratione non esset, si dominium transisset. Quomodo enim actio *si certum petatur* daretur filio, qui non mutuum contrahere, sed solvere voluit.

Er-

Ergo neque conditio (certi) ex consumptione dabitur: At dabitur conditio sine causa, quia pecunia patris sine causa est penes creditorem. *L. 9. §. 1. SC. Mac.*

Quo ipso tota antinomia, quam Dd. plerique hic admittunt, (vid. *Cuj. d. l. Brunn. ad d. l. 14.*) tollitur atque evanescit.

LIB. XV. TIT. I.

DE

PECULIO.

Qv. I. *An Studiosi habeant peculium quasi castrense?*

NEGATUR: Quia neque officium publicum habent, neque ex eo *Laut. pag. 255. verb.* acquirunt: Sed potius erogant: Quod autem iis datur ad studia, huc non pertinet, quia militia seu officium hic non est, sed preparatio ad officia, & instructio: Et sic non obstat *L. 1. C. de Castr. per.* *Quod alii extendunt.*

Qv. II. *An ad peculium quasi castrense pertineant, quae a clericis vel aliunde sunt quaesita?*

De illis id affirmat *Laut. pag. 255. in f.* de his vero id negat: Nos *Laut. pag. 255. verb.* de utrisque id **N**EGAMUS, nisi ex causa officii publici sit acquiritum: idque de clericis in terminis tradit *Molin. de Jur. & J. Disp. 231. n. 2.* *Non etiam quae aliunde.*

OBJ. *L. 8. C. de advoc. 1. ibi: quovis casu & titulo etc.*

RESP. Loquitur de advocatis, adeoque de illis, qui ex officio publico acquirunt, quod ergo ab his togatis quolibet casu & quolibet titulo acquiritur, vindicatur peculio quasi castrensi.

Qv. III. *An sit peculium quasi castrense, quod ab Augusta donatur filio?*

AFFIRM. Nam quod Princeps filiofamilias donat, indubie pro qua si castrensi habetur; *L. 7. C. non. quae lib.* id enim semper ex causa publica procedit: Sed idem quoque expresse de Augusta dicitur *d. l. 7.* Nam Princeps omnia tribuit Augustae privilegia, quae ipse habet. *L. 31. ff. Legibus. Conf. supra L. 1. tit. 3. q. 5.* *Laut. pag. 255. verb. Huic quoad effectum etc.*

DIS-

